

Het stadhuis van Heist

André Desmidt

Op de kaft van ons boekje een mooie oude foto van het stadhuis van Heist genomen door wijlen Jacques Lemaitre. De reden waarom we kozen voor het stadhuis van Heist is het feit dat dit stadhuis dreigt afgebroken te worden dit jaar of in de komende jaren. Het moet plaats maken voor een appartementsgebouw (met onderaan ruimte voor de stadsdiensten) op het midden van onze mooie markt.

Voor velen zal het pijn doen om dit iconisch gebouw te zien verdwijnen. Daarom wijden we graag nog een artikel aan dit merkwaardig modernistisch gebouw waar zoveel Heistenaars trouwden, aangifte deden van een geboorte, een identiteitskaart kwamen ophalen...

Het nieuwe stadhuis

Reeds onmiddellijk na de Eerste Wereldoorlog vatte men het plan op om Heist meer zuidwaarts uit te bouwen.

In de jaren twintig van de twintigste eeuw werkte men een plan uit om een nieuw marktplein aan te leggen en een nieuw modern stadhuis te bouwen.

De plaatskeuze voor het stadhuis was toen reeds gericht op de omgeving waar het nieuwe treinspoor en het nieuwe station zouden komen waarvoor een administratieve strijd zou gevoerd worden.

De bouw van het nieuwe stadhuis zou een nul-operatie moeten worden door de financiering met de opbrengst van de verkoop van het Kursaal (beslissing gemeenteraad 18 april 1929 verkoop uit e hand aan de heer Davico voor 1.600.000 Bf.

Op 9 september 1930 sloot de gemeenteraad een overeenkomst met de maatschappij "Traveaux et Entreprises" met zetel te Beernem waarin werd voorzien :

1. Kosteloze afstand aan de gemeente van 2.300m² voor de bouw van een stadhuis
2. Verwerven van 8.200 m² grond voor aanleg van een marktplein aan 5 fr/m²
3. De omliggende straten t plaveien en uit te rusten met waterleiding en riolering.

De bouw van het nieuwe stadhuis

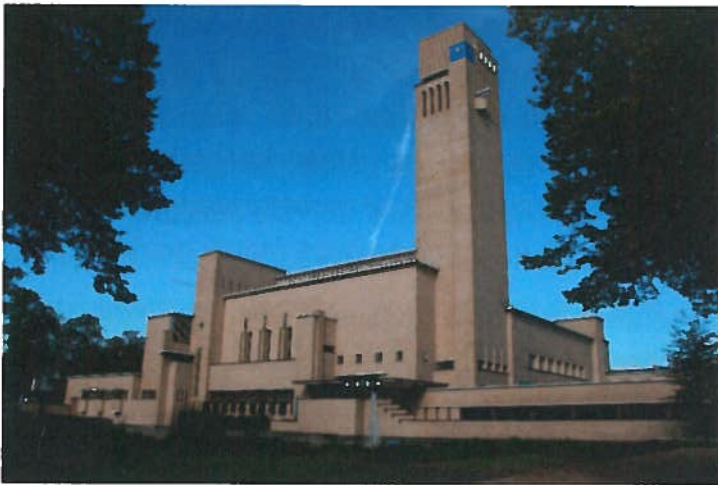
Onder de Heistse architecten werd een wedstrijd uitgeschreven voor de bouw van een stadhuis. Het bekroond ontwerp werd dat van architect Gustave Bailuy uit Heist bijgestaan door architect Langeraeet uit Gent onder de schuilnaam "Heraldieke Leeuw B".

Architect Bailuy werd belast met het toezicht op de uitvoering.

Het ontwerp was een modernistisch gebouw geïnspireerd op het stadhuis van Hilversum.

Het gebouw werd gerealiseerd in amper één jaar tijd en daar zaten de naderende gemeenteraadsverkiezingen (10 oktober 1932) zeker voor iets tussen.

Op 24 juli 1932 werden het stadhuis en de nieuwe grote markt plechtig ingehuldigd. De inzegening der lokalen gebeurde door onderpastoor E.H. Ampe (pastoor Froidure was ziek). De liberale oppositie protesteerde door afwezig te blijven.

Het gemeentehuis van Hilversum werd gebouwd in de periode 1928 – 1931 en wordt beschouwd als het belangrijkste werk van de vermaarde architect Willem Marinus Dudok.

Het gebouw is opgetrokken in gele baksteen met diepe voeg en heeft een streng militaristische uitstraling.

Door zijn compositie van horizontale en verticale volumes is het een monumentaal sculptuur.

Stadhuis Hilversum

Op de dag van de inhuldiging van het stadhuis vormde zich een stoet op het Square Albert en inde kerk werd het Te Deum gezongen.

Bij de aankomst aan het stadhuis klonk het Belgisch volkslied.

Binnen hielden burgemeester Robert de Gheldere en secretaris Richard Gobert een redevoering. De plechtigheid duur drie uur !

Minder dan drie maanden na de inhuldiging van het stadhuis en de markt verloren de katholieken vier zetels en hun meerderheid in de gemeenteraad. Na de verkiezingen kwam in januari 1933 een nieuwe liberaal-socialistische meerderheid aan de macht.

De stadhuizen van Heist

Reeds in 1884 wilde het toenmalig gemeentebestuur van Heist een stadhuis bouwen en gaf daartoe opdracht aan architect Pazijn uit Brussel. Grond daarvoor zou aangekocht worden in de Nicolas Mengélaan.

Het verzet in de gemeenteraad haalde het en de opdracht werd ingetrokken.

Het hotel Sint Anne (hoek Kerkstraat – Vuurtorenstraat) fungeerde als vergaderplaats voor schepencollege en gemeenteraad en er was ook een kantoorruimte.

(Locatie fietshandel Demuynck)

Eind negentiende eeuw werd Heist een voorname badplaats en nam het inwonersaantal toe en groeide de noodzaak om de gemeentelijke diensten te centraliseren in één gebouw. In 1896 kocht de gemeente aan de Brugse bankier Alphonse Demeester het huis op de hoek van de Kursaalstraat en de Pannenstraat en nam een lening van 19.700 Bf.

Het nieuwe stadhuis werd ingehuldigd op 8 februari 1897 door burgemeester Leopold Desutter.

In die periode werden “gekalseid” de boulevards, de Westkapellestraat, de Hermans-Lybaertstraat, werd het slachthuis gebouwd (hoek Marktstraat – Bondgenotenlaan) en werd het Schuldhof (ter hoogte van de Knokkestraat tussen de huidige Garnaalstraat en de Brouwersstraat) onteigend. Daar was de vismarkt van Heist.

Bij de inhuldiging speelde de harmonie “De Noorderklank” de Brabançonne...

Vanuit dit stadhuis werd de gemeente 27 jaar lang bestuurd.

De eerste verkiezing na de Eerste Wereldoorlog (24 april 1921) bracht een nieuwe meerderheid op de been (liberalen behaalden 6 zetels, de katholieken 5).

De liberalen wilden per sé het stadhuis onderbrengen in het Kursaal dat sinds 1919 niet meer in gebruik was.

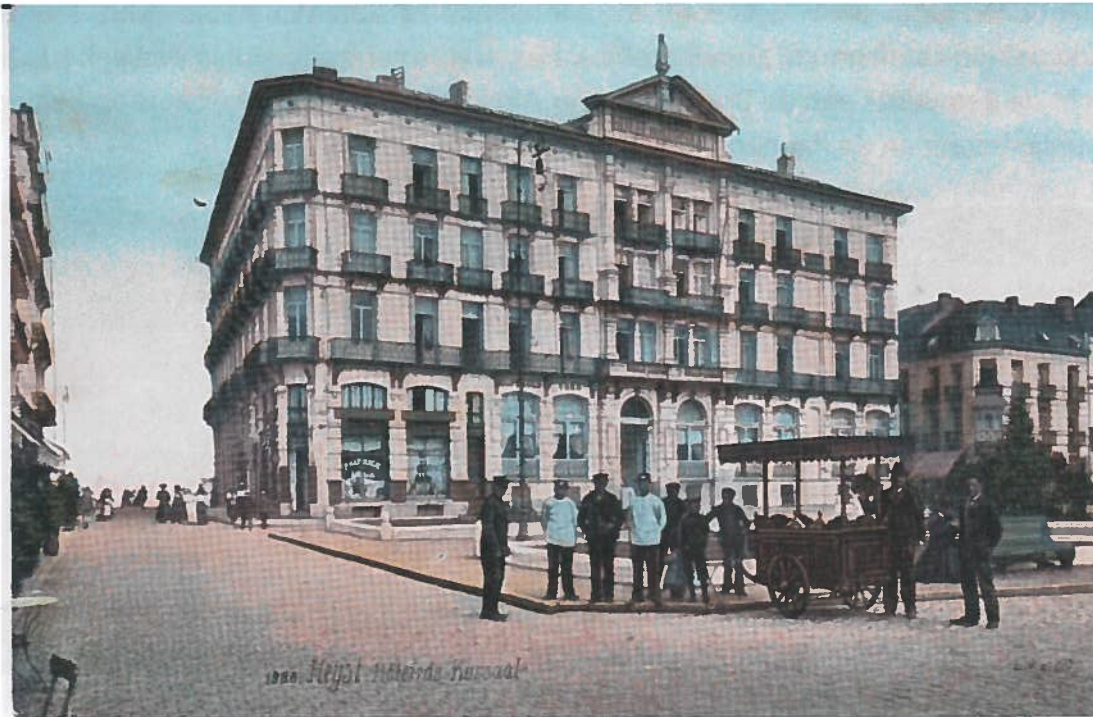
In 1922 kreeg het schepencollege toelating om het Kursaal aan te kopen en een gedeelte om te vormen tot stadhuis.

Op 26 juni 1923 werd de notariële akte verleden voor de vrederechter van Ukkel en vanaf nu sprak men van het Casino-Palace. (Vorige eigenaar was Van Waeyenburgh). Verkoopprijs 550.000 Bf.

Het waren burgemeester Debra, gemeentesecretaris Richard Gobert en ontvanger Edmond Vanbesien die de akte ondertekenden.

In de akte stond ondermeer :

“Moge, onder Gods zegen, dit groots initiatief bijdragen tot de welstand en de bloei van Heyst en de lof- en dankbetuigingen der tijdgenoten en der nakomelingen oogsten.”

Finaal zou de realisatie van dit nieuw stadhuis 1.350.000 Bf. kosten... een zware aderlating voor de gemeentekas. Het stadhuis kon deels gefinancierd worden door de verkoop van het vorige stadhuis op 29 november 1924.

De eerste raadszitting in het nieuwe stadhuis vond plaats op 16 mei 1924 maar het Casino-stadhuis werd pas ingehuldigd op 6 juli 1924.

De aankoop en inrichting van dit nieuwe stadhuis veroorzaakte grote onenigheid bij de liberale meerderheid en hun burgemeester Debra diende zijn ontslag in.

Na de verkiezingen van 10 oktober 1926 kwam er een katholieke meerderheid met notaris Robert de Gheldere als burgemeester.

En geloof het of niet een voornaam beleidspunt voor de nieuwe meerderheid was de bouw van een nieuw stadhuis ten zuiden van Heist...

Het huidige stadhuis architecturaal verminkt door aanbouw zaal Ravelingen

Moraal van het verhaal : telkens een meerderheid een beslissing nam voor een nieuw stadhuis verloor het bestuur haar meerderheid bij de volgende verkiezingen..